

POZDRAVY A ZDVOŘILÉ FRÁZE

VÍTÁNÍ při formální komunikaci

Добро утро! – Dobré ráno!

Добър ден! – Dobrý den!

Добър вечер! – Dobrý večer!

Здравейте! (*lehce neformální*) - Ahojte!

Как сте? – Jak se máte?

-Добре./Много добре./Отлично./Чудесно. – Dobře. / Moc dobře. / Výborně. / Skvěle.

-Не много добре./Горе-долу. – Nic moc. / Ujde to.

Как прекарахте в София/ваканцията/уикенда? – Jak jste se měli v Sofii/prázdniny/o víkend?

LOUČENÍ při formální komunikaci

Довиждане! – Neshledanou!

До скоро! – Na viděnou!

До утре! – Na viděnou zítra!

До другата седмица!/ До другия вторник!/До другата сряда! ... – Na viděnou příští týden! / Na viděnou příští úterý! / Na viděnou příští středu!

VÍTÁNÍ při neformální komunikaci

Здравей! – Ahoj!

Здрасти! – Zdar! Nazdar!

Как си? – Jak se máš?

- Добре./Много добре./Отлично./Чудесно./Супер. – Dobře. / Moc dobře. / Výborně. / Skvěle. / Super.

-Не много добре./Горе-долу. – Nic moc. / Ujde to.

Как пракара снощи/на партито? – Jak ses měl(a) včera večer/ na party?

- Супер./Страхотно./Беше много готино./Беше много яко. – Super. / Skvěle. / Bylo to moc fajn. / Bylo to moc cool.

LOUČENÍ při neformální komunikaci

Чао! – Čau!

Хайде чао! – No tak čau!

Айде чао! (*hovorově*)

TELEFONOVÁNÍ

мобилен телефон = GSM (*čtete джи ес ем*) - mobil

мобилен номер – mobilní číslo

мобилен оператор – mobilní operátor

SIM-карта – SIM karta

говоря по телефона/GSM-а – telefonuji telefonem/mobilem

обаждам се по GSM-а на някого, III., nedok. – обадя се, II., dok. = звъня – volat, zavolat, zvonit

призвънявам, III., nedok. – призвъня, II., dok. - prozvonit

падна ми батерията = изтощи ми се батерията – vybila se mi baterka na mobilu

трябва да си заредя телефона – musím si nabít mobil

нямам зарядно – nemám nabíječku

изгубих си телефона – ztratil(a) jsem si mobil

Ало! – Halo!

Дочуване! -Na slyšenou!

Кой се обажда? / Кого търсите? – Kdo volá? / Koho hledáte? S kým potřebujete mluvit?

Мога ли да говоря с ...? = Може ли ... (Иван, г-н Петров)? – Mohu mluvit s ...?

Един момент, моля! = Само един момент! – Vteřinku, prosím!

Обади ми се! / Обадете ми се! -Zavolej mi! / Zavolejte mi!

Моля, обадете се по-късно! – Prosím zavolejte mi později!

Имате грешка! –To je asi omyl!

Какъв е твоят/Вашият номер? – Jaké je tvoje/Vaše číslo?

Запишете/Запиши си моя номер! – Uložte si/ Ulož si moje číslo

Какъв е международният код на Чехия/България? – Jaká je mezinárodní předvolba do ČR/Bulharska?

Как се избира Чехия/България? – Jak se volá do Česka/Bulharska?

Може да ми призвъните/призвъниш? - Můžete mi prozvonit/Můžeš mi prozvonit?

OBECNÉ FRÁZE PŘI OTÁZCE

Извинете, знаете ли, ...? – Promiňte, nevíte náhodou ...?

Извинете, бихте ли ми казали/обяснили/показали ...? – Promiňte, řekli byste mi/vysvětlili byste mi/ukázali byste mi ...?

Може ли да ми кажете/обясните/покажете ....? – Můžete mi říct/vysvětlit/ukázat ...?

Можете ли да ми кажете/обясните/покажете ....? - Můžete mi říct/vysvětlit/ukázat ...?

PROSBA, VDĚK A NABÍDKA

Може ли ... (менюто, един билет за градския транспорт)? – Mohu (dostat) ... (jídelní lístek, jízdenku na městskou dopravu)?

Можете ли да дойдете/ми помогнете? – Můžete přijít/jít/mi pomoci?

Може ли да ми се обадите? = Може ли да ми звъннете? – Můžete mi zavolat?

Може ли да ми призвъните? – Můžete mi prozvonit?

Ще ми призвъниш ли? = Може ли да ми призвъниш? – Můžeš mi prozvonit?

Благодаря!/ Мерси!/ Много ти/Ви благодаря! – Děkuji! / Merci! / Moc Ti/Vám děkuji!

Няма защо! – Není zač!

Заповядай(те)!- Prosím!

Заповядайте, влезте/вземете си! – Prosím pojd'te dál/nabídněte si!

Моля? – Prosím? (dotáz)

Какво? (К'во? -*hovorově*) – Co? Cože?

Моля! – Prosím!

Помощ! – Pomoc!

Съжалявам!/Много съжалявам! – Je mi to (moc) líto! Mrzí mě to!

Хайде да отидем на кафе/бира!

Искаш ли да отидем на кафе/бира?

Имаш ли време довечера/утре/през уикенда? – Máš čas dneska večer/zíttra/o víkendu?

Какво ще правиш след лекции? – Co budeš dělat po skončení přednášek?

Свободен/Свободна ли си днес следобед/утре към 10 часа? – Máš čas dneska odpoledne/zíttra kolem desáté hodiny?

–Да, свободен/свободна съм. – Ano, mám čas.

-За съжаление съм зает(а). – Bohužel nemám čas.

Можеш ли по друго време/друг ден? – Můžeš v jinou dobu/jiný den?

PŘI CESTOVÁNÍ

1) MĚSTSKOU DOPRAVOU

път, М, пътища - cesta

шоце, N, -та - silnice

тротоар, М, -и – chodník

магистрала, F, -и - dálnice

пътник, М, -ци – cestující

шофьор, М, -и - šofér

пътувам, III., nedok. i dok. – cestovat, jezdit

→пътувам с автобус/трамвай/тролей – jezdit autobusem/tramvají/trolejí

→пътувам със самолет = леля със самолет – cestovat/letět letadlem

→пътувам от Пловдив до София – jezdit z Plovdivu do Sofie

→пътувам за България/обратно за Чехия – jedu do Bulharska/ zpátky do ČR

пътуване, N, -ния – cestování, jízda

пътешествие, N, -вия – cestování, putování

→околосветско пътешествие – cesta kolem světa

→сватбено пътешествие – svatební cesta

Как пътува? – Jaká byla cesta? – Благодаря, пътувах добре. – Děkuji, v pořádku.

- Стана ми лошо. / Повръщах по време на пътуването. -Udělalo se mi zle. / Zvracel (a) jsem během cesty.

транспорт, М,-и - doprava

→въздушен транспорт – letecká doprava

→пътен транспорт – silniční doprava

→воден транспорт – vodní doprava

→градски транспорт – městská doprava

трамвай, М, -и - tramvaj

автобус, М, -и - autobus

маршрутка, F, -и = маршрутно такси, N, -та – microbus

спирка, F, -и – zastávka

спирам, III, nedok. – спра, I., dok. – zastavovat, zastavit

Спирате ли на университета/в центъра/на автогарата? – Zastavujete na univerzitě/v centru/ na autobusovém nádraží?

Този автобус/трамвай/тролей спира ли на университета/в центъра/на автогарата?- Zastavuje tento autobus/tato tramvaj/tento trolej ...?

Извинете, знаете ли, къде е спирката на трамвай 2 / трамвая? – Promiňte, nevíte náhodou kde je zastávka ...?

Бихте ли ми казали, къде е спирката на автобус 201/автобуса? – Řekli byste mi kde je zastávka ...?

Бихте ли ми казали, къде спира тролей 9/тролеят? – Řekli byste mi kde zastavuje ...?

Къде трябва да слеза за автогарата/ж.п. гарата/ летището/центъра/университета? – Kam mám vystoupit, abych se dostal (a) na/do ...?

С какво мога да стигна до университета/ул.Иван Вазов? – Čím se mohu dostat ... ?

Как мога да стигна до ...? = Какво мога да хвана за ... ? – Jak se mohu dostat na ...? Čím mohu jet do ...?

На какво разстояние оттук е автогарата/пазарът? – Jak daleko odsud je autobusové nádraží/trh?

Далече ли е? / Близко ли е? – Je to daleko? / Je to (tu někde) poblíž?

На колко минути оттук пеша/с транспорт е? – Kolik minut pěšky/ dopravou to odsud je?

билет, М, -и – jízdenka, lístek, vstupenka

билет за градския транспорт – jízdenka na městskou dopravu

самолетен билет – letenka

билет за автобус/vlak – jízdenka na autobus/vlak

еднопосочен/двупосочен билет - jednosměrná/ zpáteční jízdenka

Продавате ли билети/карти за градския транспорт? – Prodáváte jízdenky/šalin karty?

Може ли един билет/два билета/двупосочен билет? Mohu poprosit o jednu jízdenku/dvě jízdenky/jednu zpáteční jízdenku?

2) NA VLAKOVÉM/AUTOBUSOVÉM NÁDRAŽÍ A CESTA VLAKEM/AUTOBUSEM

автобус, М, -и – autobus

vlak, М, -ове - vlak

→пътнически vlak – osobní vlak

→бърз vlak/експрес - rychlík

ж.п. гара (čtete же не) – vlakové nádraží

→ централна гара – hlavní nádraží

автогара – autobusové nádraží

→ централна автогара – hlavní autobusové nádraží

Може ли един билет за София?- Mohu poprosit jednu jízdenku do Sofie?

Колко струва билетът от София до Пловдив? – Kolik stojí jízdenka ze Sofie do Plovdivu?

Колко струва двупосочният билет? – Kolik stojí zpáteční jízdenka?

В колко часа има vlak/автобус за Пловдив? – V kolik hodin jede ...?

Кога тръгва автобусът/vlakът? = В колко часа? – Kdy odjíždí? V kolik hodin?

Кога пристига автобусът/vlakът? - Kdy přijíždí?

От кой коловоз (перон) тръгва vlakът? –Odkud vlak odjíždí? (kolej)

От кой сектор тръгва автобусът? – Ze kterého nástupiště autobus odjíždí?

На кой коловоз спира vlakът? – Na které koleje vlak přijíždí?

На кой сектор спира автобусът? – Na které nástupiště autobus přijíždí?

Влакът има закъснение.- Vlak má zpoždění.

Влакът ще закъснее 30 минути. – Vlak bude mít zpoždění 30 minut.

Автобусът няма да пътува. – Autobus nejede.

KDE SE NACHÁZÍ...? JE TU NĚKDE ...?

Извинете, знаете ли, къде е автогарата/университета/пощата/пазарът? – Promiňte, nevíte náhodou kde je ...?

Извинете, бихте ли ми казали, къде е ж.п. гарата/площадът/ул. Иван Вазов? - Promiňte, řekli byste mi kde je ...?

Извинете, бихте ли ми обяснили, как да стигна до центъра/общезитията? – Promiňte, vysvětlili byste mi, jak se mohu dostat do středu města/na koleji?

Извинете, бихте ли ми показали, накъде да вървя за автогарата? – Promiňte, ukázali byste mi, kam mám jít, abych se dostal (a) na autobusové nádraží?

Може ли да ми кажете/обясните/покажете, къде е спирката на трамвай 3? – Můžete mi říct/vysvětlit/ukázat kde je zastávka trojky?

Къде се намира ...? -Kde se nachází ...?

Къде е най-близкият банкомат/хранителен магазин? – Kde je nejbližší bankomat/obchod s potravinami?

Къде е най-близката поща/банка/спирка? – Kde je nejbližší pošta/banka/zastávka?

Как да стигна до ...? – Jak se mohu dostat na ...?

С какво мога да стигна до ...? – Čím se mohu dostat na ...?

Извинете, има ли наблизо банкомат/хранителен магазин/аптека? – Prosím Vás je tu někde poblíž bankomat/ obchod s potravinami/ lékárna?

Вървете (само) направо! – Jděte (jenom) rovně!

Завийте наляво/надясно! – Odpočte doleva/doprava!

Пресечете улицата! – Přejděte ulici!

Минете през подлеза/по моста/през парка/покрай университета ... – Jděte podchodem/mostem/parkem/kolem univerzity ...

улица, F, -и - ulice

булевард, M, -и - bulvár

площад, M, -и – náměstí

квартал, M, -и – městská čtvrť

на кръстовището – na křižovatce

на светофара/светофарите – u semaforů

на ъгъла на улицата – na rohu ulice

в началото/края на улицата – na začátku/konci ulice

NAKUPOVÁNÍ

1) V OBCHODĚ S POTRAVINÁMI

хранителен магазин, M, -и = магазин за хранителни стоки – obchod s potravinami

супермаркет, M, -и - supermarket

хипермаркет, M, -и - hypermarket

хранителна верига, F, -и – řetězec s potravinami (Billa, Lidl, Kaufland ...)

Може ли една найлонова чанта (найлонка, торбичка)? – Mohu (dostat) jednu igelitovou tašku?

Желаете ли торбичка? – Přejete si tašku?

Как ще платите? - С карта или в брой ще платите? – Jak zaplatíte? Kartou nebo v hotovosti?

Ще платя с карта/ в брой. – Zaplatím kartou/ v hotovosti.

Общо 23,60 лв. (двайсет и три лева и шестдест стотинки) – celkem

Точно 10 лв. (десет лева) - přesně

Имате ли дребни? – Nemáte drobné?

Имате ли един лев / два лева / петдесет стотинки?

Příklad:

Един хляб, литър и половина кока кола, едно кисело мляко, две вафли, 100 гр (сто грама) шунка и ½ кг (половин килограм) сирене, моля!

2) NA TRHU

килограм = кг

грам = гр

литър = л

половин килограм

един килограм

два/три/десет килограма

килограм и половина

два килограма и половина

сто грама

двеста грама

триста грама

половин литър

един литър

два литра

литър и половина

два литра и половина

Колко струва килограм домати/банани/диня?

Може ли половин килограм чушки/един килограм картофи/ два килограма ябълки / два банана?

Колко ще желаете?

Момент да ги претегля. -Vteřinku než to zvážím.

3) V OBCHODĚ S OBLEČENÍ / V OBUVI

Може ли да пробвам *този пуловер/тази риза/това яке/тези дънки?* – Mohu zkusit ... ?

Къде е пробната? – Kde je zkušebna?

Става ли Ви? – Да, става ми. / Точно ми е. / Добре ми е. – Sedí Vám to?

- Не, не ми става, малък/голям ми е. – Je mi to malé/velké.

Имате ли по-малък / по-голям размер? – Nemáte menší/větší číslo?

Стават ли Ви обувките? – Jsou Vám boty dobře?

Имате ли по-малък / по-голям номер? – Nemáte menší/větší číslo?

Със здраве да я/го/ги носите!

4) V LÉKÁRNĚ

аптека, F, -и – lékárna

аптекарь, M, -и – lékárník

лекар, M, -и – lékař

лекарство, N, -а – lék

зъболекар M, -и – zubní lékař

болница, F, -и - nemocnice

болест, F, -и - nemoc

болен съм – jsem nemocný/á

боли ме главата/гърлото/стомаха -bolí mě hlava, v krku, břicho

болка, F, -и - bolest

Моля, една опаковка парацетамол! – Prosím jednu balení paralenů.

Може ли ...

някакъв сироп за кашлица – sirup na kašel

някакви таблетки за смучене за кашлица – tablety na cumláni

нещо за главоболие/ болки в стомаха / зъбобол - něco proti bolesti hlavy/břicha/zubu

нещо за хрема/ кашлица / температура – něco na rýmu/kašel/horečku

нещо за разстройство/ запек? – něco na průjem/ zácpu?